

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: هنر و معماری رشته: شهرسازی گرایش: طراحی شهری مقطع: کارشناسی ارشد

نام درس: روش ها و فنون طراحی شهری 1 و 2

تعداد واحد نظری: یک واحد تعداد واحد عملی: یک واحد عنوان درس پیشنهادی: -

نام مدرس: دکتر زهرا سادات سعیده زرآبادی تمام وقت ■ نیمه وقت □ مدعو □ محل برگزاری: کلاس ■ آزمایشگاه □

هدف کلی درس:

در این درس روش‌های طراحی شهری از یک سو و فنون یا تکنیک‌های آن از سوی دیگر تدریس می‌شود. بدین معنی که چگونگی برداشت، تحلیل، تفسیر، مقایسه، ارزیابی، ایده کلی طراحی و نهایتاً طراحی را مشخص می‌نماید. هدف درس ایجاد مهارت حرفه‌ای طراحی شهری است، به طوری که مقدمتاً در دو کارگاه شهری در دوره کارشناسی ارشد و سپس در جریان حرفه طراحی شهری بتوان از این مهارت‌ها بهره گرفت.

رئوس مطالب

هفته اول	کلیات و شرح محتوای درس و کلاس
هفته دوم	الف - مسائل شهر و شهرسازی و الزامات درست‌گزینی روش و شیوه و ابزار ب - توضیح کلیات محتوای درس و کلاس ج - نحوه و ابزار آموزش و آزمون
هفته سوم	مروری بر مبانی طراحی شهری و مطرح نمودن پرسش‌های بنیادین طراحی شهری در عمل الف - چيستی طراحی شهری و فهم اجزاء آن. ب - چرائی و الزامات طراحی شهری در عمل. ج - پرسش‌های اساسی طراحی شهری در عمل. د - چارچوب کلی پاسخ به پرسش‌های روش‌شناسی، شیوه‌گزینی و ابزار سنجی. تمرین عملی (ارائه تعاریف عملیاتی از مکان و کیفیات مکان)
هفته سوم	چگونگی فرآیند در طراحی شهری • فرآیند به مثابه روش مسئله‌گشایی مراحل فرآیند طراحی شهری ✓ شناخت در حوزه قلمروها و سطوح فراگیر ✓ شناخت نمایانگرهای محیطی کیفیات و هنجارهای (اصول) کیفی پاسخ‌دهندگی محیط در حوزه مداخله مستقیم ✓ تدوین اهداف خرد، راهبردها و سیاست‌های عام (رویکرد راهبردی تا اقدام) ✓ ارزیابی‌های محیطی نتایج و محصول و تهیه نقشه راه برای اقدامات اجرایی ✓ شناخت و ارزیابی محیطی و برنامه‌سازی و طرح‌اندازی مرحله اقدام ✓ اقدامات اجرایی در طراحی تمرین عملی بررسی مراحل فرآیند در یک نمونه اسناد طراحی شهری

هفته چهارم	شیوه‌های برداشت و تحلیل • تکیه بر کیفیات: هنجارهای پاسخدهندگی کیفیات محیطی و نمایانگرهای محیطی کیفیات
هفته پنجم	شیوه‌های برداشت و تحلیل با تأکید بر کیفیت نفوذپذیری • UNA، Space Syntax و....
هفته ششم	شیوه‌های برداشت و تحلیل با تأکید بر کیفیت امنیت و ایمنی • CPTED و....
هفته هفتم	شیوه‌های برداشت و تحلیل منظر و آسیب شناسی آن
هفته هشتم	ادامه شیوه‌های برداشت و تحلیل منظر و آسیب شناسی آن
هفته نهم	شیوه‌های برداشت و تحلیل با تأکید بر کیفیت خوانایی
هفته دهم	شیوه‌های برداشت و تحلیل قرارگاه‌های رفتاری
هفته یازدهم	- شیوه‌های عام ○ روش‌های ارزیابی چند معیاری (Multi criteria Evaluation Techniques)
هفته دوازدهم	ارائه سمینار دانشجویان به صورت مقاله و کاربست یکی از روش‌ها در آن
هفته سیزدهم	ارائه سمینار دانشجویان به صورت مقاله و کاربست یکی از روش‌ها در آن
هفته چهاردهم	ارائه سمینار دانشجویان به صورت مقاله و کاربست یکی از روش‌ها در آن
هفته پانزدهم	ارائه سمینار دانشجویان به صورت مقاله و کاربست یکی از روش‌ها در آن
هفته شانزدهم	ارائه سمینار دانشجویان به صورت مقاله و کاربست یکی از روش‌ها در آن

نحوه ارزیابی فعالیت دانشجویان در طی دوره:

ارزیابی مستمر در طی دوره، برگزاری امتحان میان ترم و پروژه نهایی ارائه مقاله از کاربست روش‌ها و فنون طراحی شهری در شهرسازی

منابع اصلی:

- زرآبادی، زهرا سادات سعیده و سوده سادات طباطبایی " ساماندهی سکونتگاه‌های روستایی شهرستان دماوند براساس شاخص‌های شبکه منطقه ای (با بهره‌گیری از تکنیک TOPSIS)" فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش‌های روستایی، دوره 5، شماره 2، تابستان 1393، صفحات 445-466.
- زرآبادی، زهرا سادات سعیده و ناهیده مردوخ " تحلیل عوامل تأثیرگذار بر توسعه گردشگری پایدار شهرستان سروآباد با استفاده از مدل فازی TOPSIS" فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت شهری، سال چهارم، شماره دوازدهم، زمستان 1391، صفحات 61-73.
- زرآبادی، زهرا سادات سعیده و گلنار فرزام " ارزیابی نقش شهرهای میانی شمال استان فارس در تعادل منطقه ای با استفاده از روش تحلیل شبکه" فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت شهری، سال پنجم، شماره چهاردهم، تابستان 1392، صفحات 89-103.

- زرآبادی، زهرا سادات سعیده و فاطمه سلیمی فر " بررسی توانمندسازی سکونتگاه های غیر رسمی شهرستان کنگاور با بهره گیری از روش ANP (نمونه موردی: محلات پاشاخانی و باغ جمیله خرمجا) " فصلنامه علمی-پژوهشی جغرافیا(برنامه ریزی منطقه ای)، سال چهارم، شماره سوم، تابستان 1393، صفحات 95-110.
- زرآبادی، زهرا سادات سعیده و مهدیه توفیقی محمدی " بررسی تحولات ساختار اشتغال با بهره گیری از تکنیک های تحلیل اقتصادی (مورد پژوهی: استان سیستان و بلوچستان) "، فصلنامه نگرش های نو در جغرافیای انسانی (علمی- پژوهشی) ، سال ششم، شماره چهارم، پاییز 1393، صفحات 159-175.
- زرآبادی، زهرا سادات سعیده . امینی، سارا: " روش های کاربردی در آسیب شناسی منظر شهری "، همایش ملی منظر شهری، 7 و 8 آذرماه 1389، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی، تهران، صفحات 42-28.
- شیعه، اسماعیل ، زهرا سادات سعیده زرآبادی و ملیسا یزدان پناهی " بررسی و تبیین مفهوم محله سالم در محلات سنتی ایران (مطالعه موردی: محله امام زاده یحیی تهران)" نشریه علمی پژوهشی مطالعات و پژوهش های شهری و منطقه ای ، شماره 17 تابستان 1392، صفحات 1-20.

1. Zarabadi, Z.S.S and N. Haeri et al. (2011). "SENSE OF PLACE IN THE CONCEPT OF PERSIAN GARDEN", INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH-IJAR, Volume 3.No.4. pp. 498-504. www.ijar.lit.az Indexed: Master Journal List (ISI-Thomson-Reuters, without impact factor)
2. Zarabadi, Z.S.S and N. Haeri (2011). "QANAT AS THE SUSTAINABLE SIGN IN DURING TIME", INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH-IJAR, Volume 3. No. 5. pp. 425-429. www.ijar.lit.az Indexed: Master Journal List (ISI-Thomson-Reuters, without impact factor)
3. Larimian, T and Z.S.S Zarabadi et al. (2013). "Developing a Fuzzy AHP Model to Evaluate Environmental Sustainability from the Perspective of Secured by Design Scheme-A case study", Sustainable Cities and Society Journal, Volume 7, pp. 25-36. www.elsevier.com/locate/scs
4. Zarabadi, Z.S.S and N. Haeri et al. (2012). "Reduction of urban crimes through secured by design scheme (case study: Navab highway – Tehran)" INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH-IJAR, Vol. 4. No. 6. November, 2012, pp. 57-63. www.ijar.lit.az Indexed: Master Journal List (ISI-Thomson-Reuters, without impact factor)
5. Zarabadi, Z.S.S and H. Imani Alveche et al. (2013). "Structural Analysis of the City Semiology (Case study: Yazd City)" International Journal of Architecture and Urban Development (IJAUD), Vol.3. No. 3. pp. 27-38. www.ijaud.srbiau.ac.ir Indexed: I.S.C (Islamic World Science Citation Center)
6. Imani Alveche, H. and Z.S.S Zarabadi et al. (2013). "Integrating Civil Defense Emergency Management of Cities (Case Study: District 10 of Tehran)" International Journal of Architecture and Urban Development (IJAUD), Vol.3. No. 2. pp. 75-86. www.ijaud.srbiau.ac.ir Indexed: I.S.C (Islamic World Science Citation Center)

منابع مطالعاتی:

- انجمن شهرسازی امریکا (1388): "استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری انجمن شهرسازی آمریکا: روش های تحلیل"، مترجم: پروین پرتوی، تهران: انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- انجمن شهرسازی امریکا (1389): "استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری، ساختارها"، مترجم: مصطفی بهزادفر و همکاران، تهران: انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- انجمن شهرسازی امریکا (1387): "استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری، مکان ها و مکان سازی"، مترجم: مصطفی بهزادفر و همکاران، تهران: انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- انجمن شهرسازی امریکا (1386): "استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری، تهیه طرح ها و انواع طرح ها"، مترجم: مصطفی بهزادفر و همکاران، تهران: انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- الکساندر، کریستوفر (1376): "عرصه های زندگی جمعی و زندگی خصوصی"، مترجم: منوچهر مزینی، تهران، دانشگاه تهران.

- بتلی، ای‌ین و ال‌کک، آلن و مورین، پال و سو، مک‌کلین و اسمیت، گراهام (1382): "محیط‌های پاسخده"، مترجم: دکتر مصطفی بهزادفر، تهران، دانشگاه علم و صنعت ایران.
- بهزادفر، مصطفی (1387): "برنامه‌ها و طرح‌های شهرسازی"، تهران، نشر شهر.
- پاکزاد، جهان‌شاه (1385): "راهنمای طراحی شهری در ایران"، تهران، وزارت مسکن و شهرسازی.
- توسلی، محمود (1374): "قواعد و معیارهای طراحی فضای شهری"، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- توسلی، محمود (1371): "روش‌های طراحی شهری و فضاهای مسکونی در ایران (2 جلد)", تهران، وزارت مسکن و شهرسازی.
- توسلی، محمود و دیگران (1379): "روشهای طراحی شهری خیابان کارگر"، وزارت مسکن و شهرسازی.
- د.ک. چینگ، فرانسیس (1378): "معماری، فرم، فضا و نظم"، مترجم: زهره قراگزلو، تهران، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- د. ک. چینگ، فرانسیس (1382): "طراحی داخلی"، مترجم محمد احمدی نژاد، تهران، نشر خاک.
- شفر برده، کلاوس (1382): "سرعت 30 - آرامسازی خیابان‌های محلی"، مترجم: جهان‌شاه پاکزاد، تهران، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور.
- لینچ، کوین (1381): "شکل خوب شهر"، مترجم: حسین بحرینی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- مایک، دیبلو و لین، آسلا (1384): "تکنیک‌های راندو در معماری"، به کوشش امیر اعلا عدیلی، اصفهان، انتشارات همام.
- میدا، بالی و پاکین، نیل و والتون، دیوید استوارت (1386): "گرافیک‌های طراحی شهری"، مترجم: امیر شکیبامنش و مهشید قربانیان، تهران، انتشارات طحان/هله.

- Barnett, J.(2003): "**Redesigning Cities: Principles, Practice, Implementation**", Chicago, American Planning Association(APA).
- Ben-Joseph, E. (2005): "**The Cod of The City: Standards and The Hidden Language of Place Making**" Cambridge, The MIT press.
- Blgth, A. and Worthington, J. (2001): "**Managing The Brief For Better Design**", London and New York, Spon Press.
- Burton, E. & Mitchell, L. (2006): "**Inclusive Urban Design, Street For life**" London & New York, Architectural Press & ELSEVIER.
- CABE and DETR, (2001): "**The Value of Urban Design**", London CABE & DATER.
- Cliff Moughtin, (1992): "**Urban Design Method and Techniques**", Butterworth Architecture.
- D.Watson and Others, (2003): "**Urban Design, Time Saver Standard**", Mc Graw Hill.
- DETR, (1998): "**Planning and Development Briefs, A Guide to Better Practic**", London, Commission for Architecture & The Built Environment.
- DETR, (2000): "**By Design: Urban Design In The Planning System, Towards Better Practice**", London, Commission For Architecture & The Built Environment.
- Duany, A. and Plater Zyberk , E. (1991): "**Towns and Town - Making Principles**", New York, Rizzoli International Publications.
- ed: A.R.Cuthbert, (2003): "**Designing Cities, Critical Readings**", Blackwell.

- Katz, P. (1994): "**The New Urbanism: Towards Architecture of Community**", New York, MacGraw Hill.
- Llwyn-Davies, (2000): "**Urban Design Compendium 1**", London English Partnerships.
- Llwyn-Davies (2007): "**Urban Design Compendium 2, Delivering Quality Places**", London, English Partnerships.
- Lynch, K. (1995): "**City Sense and City Design** ",Cambridg, MIT Press.
- Moughtin, C., Cuestan, R., Sarris, Ch. and Signoretta, P. (2004): "**Urban Design Method and Techniques** ", Amsterdam, Architectural Prass & ELSEVIER.
- Pitts, A. (2004): "**Planning & Design Strategies for Sustainability and Profit**",Amsterdam, Architectural Press & ELSEVIER.
- Punter, J. and Carmona, M. (1997): "**The Design Dimension of Planning: Theory, Content and Best Practices for Design Policies**", London, Taylor & Francis.
- Sanoff, H. (2002): "**Community Participation Methods in Design & Planning**", New York, John Wiley & Sons, Inc.
- Urban Design Associates, (2003): "**Urban Design Handbook**", New York and London, Karen Levine.
- Urban Task Force (1999): "**Towards an Urban Renaissance**", London, Taylor & Francis.
- Walters, D. & Brown, L.L. (2005): "**Design First: Design-Based Planning for Communities**", Amsterdam, Architectural Press & ELSEVIER.
- Walters, D. (2007): "**Designing Communities: Charrettes, Master Plans and Form-Based Codes**", Amsterdam, Architectural press and ELSEVIER.
- Wates, N (1996): "**Action Planning**", London, Prince of Wales's Iustitate of Architecture.
- Wates, N. (2000): "**The Community Planning Handbook**", London, Eathsan.